

יום ראשון 21 יוני 2020

לכבוד

חברי קבינט הקורונה

הנדון: אמון הציבור קריטי להתמודדות בהצלחה עם הגל השני

הנתונים המתפרסמים בשבועות האחרונים, מעידים על מגמה של התפשטות מחודשת של מגפת הקורונה ומעוררים חשש מפני התפרצות משמעותית חוזרת של המחלה. הידע הקיים כיום לגבי המחלה והתמונה המצטיירת בעולם, מעידים כי מדובר בסיכון חמור ומשמעותי לבריאות הציבור בישראל.

בבתי החולים מחלקות הקורונה נפתחות מחדש, ומהידוע על קצב התקדמות המחלה, ניתן לצפות שמספרי המאושפזים והחולים הקשים רק ימשיכו לעלות.

ההסגר שהטילה ישראל במהלך החודשים מרץ-אפריל אכן היה אפקטיבי, סייע בהפחתה משמעותית של התפשטות המחלה בישראל ואיפשר ביצוע הקלות משמעותיות החיוניות למשק הישראלי. אולם כל חזרה לשגרת קורונה במשק חייבת להתבצע באופן שימנע חזרה לאחור. **סגירה מחודשת של המשק אחת לכמה חודשים צריכה להיות מוצא אחרון ולא שיטת הפעולה.**

על המדינה להתנהל באופן זהיר ומחושב, תוך הקפדה על מספר עקרונות ובעיקר איתור מגעים וקטיעת שרשראות ההדבקה. לצד פעילות זו, **השגת אמון ושיתוף הפעולה של הציבור הינם חיוניים להצלחת ההתמודדות עם ההתפרצות המחודשת.** השיח הציבורי היום מעיד על בלבול וחוסר אמון בקרב הציבור. חיוני לשקם את אמון הציבור ולפנות אליו, בגובה העיניים, כשותף בכל מהלך שיידרש מעתה והלאה.

יש להציג מסר ברור שמראה את חלוקת האחריות בין הממשלה והציבור: הממשלה אחראית מצידה לפעול כדי להגן ולמנוע הדבקה ולעשות זאת באופן שיקטין ככל הניתן את הפגיעה בכל היבטי החיים. הציבור אחראי לשתף פעולה עם ההנחיות, ובעיקר להקפיד על ריחוק פיזי, היגיינה, ושימוש נכון במסכות.

מספר עקרונות שחובה לאמץ מול הציבור, כדי להשיג את שיתוף הפעולה הזה: מידע נגיש ובהיר, דוגמא אישית שקיפות מירבית.

מידע נגיש ובהיר

יש לספק הנחיות והסברים ברורים ונגישים, אשר מותאמים לאוכלוסיות וקהלי היעד להם הם מיועדים (למשל מידע לקהל מבוגר יונגש באמצעים שאינם אינטרנטיים בלבד, מידע חייב להיות מונגש בשפות שונות). הנחיות הקשורות לקהלים רחבים, כגון דגשים נכונים לשמירת מרחק, הגיינה וחבישת מסיכות, צריכים להיות מתוקשרים באמצעות קמפיינים ציבוריים במגוון אמצעי תקשורת. המידע חייב להיות מרוכז במקום אחד מרכזי, כאשר הנחיות עדכניות מחליפות ומבטלות הנחיות קודמות.

חשוב לציין כי **טקטיקות של הפחדה אינן אפקטיביות לטווח ארוך**, ולכן השיח עם הציבור חייב להדגיש היבטים נוספים. לצד מידע שיאפשר להבין את חומרת המצב, יש להעביר מסרים המבהירים את הצורך בניהול סיכונים אישי ומשפחתי, את האחריות והערבות ההדדית, את הכוח שיש לכל אחד מאיתנו להשפיע לטובה. זאת לצד חלוקת האחריות שבין הציבור והממשלה, בעצירת ההתפרצות.

שמירה על דוגמה אישית

מנגנוני הממשל, החל מהממשלה והכנסת, דרך רשויות הממשל השונות, מייצגות את המדינה בעיני הציבור. היעדר דוגמה אישית של הקפדה על ההנחיות לציבור, פוגע בנכונות האזרחים לשתף פעולה ולכן חשוב להקפיד על כך.

שקיפות מירבית במידע ואופן קבלת החלטות

קבלת החלטות שקופה ושיתוף מתמיד במידע מאפשרים לציבור להבין ולקבל את הסיבות והשיקולים מאחורי ההנחיות השונות, ומונעים את התחושה כאילו מדובר בהחלטות שרירותיות, חסרות הגיון או כאלו שמונעות מאינטרסים שאינם קשורים בבריאות הציבור. אנו בדיעה שהתנהלות שקופה מול הציבור היא חיונית להשגת שיתוף הפעולה של האזרחים. כמו כן, בסיטואציה בה כל אזרח ואזרחית נדרשים לקבל כל יום החלטות לגבי רמת הסיכון של פעולות שונות אשר הם מבצעים, חשוב שלציבור יהיו הכלים לבצע את קבלת החלטות הזו.

אנו קוראים לכם לאמץ בהקדם את העקרונות המפורטים במכתב זה. זוהי שעת מבחן, והתנהלות נכונה עשויה להציל חיים, בכל מובן של המילה. כמובן שנשמח להיות לעזר בתקופה זו, לסייע באימוץ עקרונות אלו.

בברכה,

אדוה לוטן

מנכ"לית עמותת מדעת

מכותבים:

חברי הועדה המיוחדת בעניין ההתמודדות עם נגיף הקורונה

חה"כ יואב קיש, סגן שר הבריאות

פרופ' חזי לוי, מנכ"ל משרד הבריאות